

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу **Закопця Михайла Львовича**
"Формування фахової компетентності майбутніх виконавців-духовиків у процесі модернізації вітчизняної музичної освіти",
представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії
з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
за спеціальністю 011 Освітні. Педагогічні науки /Науки про освіту

Актуальність дослідження. На сучасному етапі розвитку нашої держави одним із пріоритетних напрямів модернізації системи вітчизняної освіти є забезпечення суспільства компетентними фахівцями, які здатні реалізувати свій творчий потенціал у професійній діяльності. Зростання вимог до фахівців у галузі мистецької освіти вимагає вдосконалення традиційної системи фахової підготовки майбутніх виконавців, що потребує розробки та впровадження нових методичних підходів для підвищення рівня інструментально-виконавської підготовки здобувачів вищої освіти. У цьому контексті особливого значення набуває формування та розвиток фахової компетентності майбутніх виконавців-духовиків у процесі модернізації вітчизняної музичної освіти.

Актуальність та необхідність вирішення цієї проблеми визначаються суперечністю між зростаючими вимогами до фахової компетентності майбутніх виконавців-духовиків і недостатнім рівнем їх професійної підготовки у мистецьких закладах вищої освіти; між модернізацією вищої мистецької освіти, яка базується на сучасних підходах і принципах, впроваджених у закладах вищої освіти та відсутністю цілісного підходу до вирішення цієї проблеми за допомогою інноваційних методик.

Представлена до розгляду дисертаційна робота **Закопця М. Л.** є кваліфікованим дослідженням, однією з перших в аналізі і вивченні недостатньо дослідженої в музичній педагогіці проблеми, яка сьогодні

набула важливого практичного звучання. Оригінальність дослідження полягає в тому, що фаховій компетентності майбутніх виконавців-духовиків у процесі модернізації музичної освіти приділяється недостатньо уваги у вітчизняній науково-методичній літературі, між тим вона відіграє особливу роль у професійному становленні майбутніх виконавців на духових інструментах.

Саме тому, дисертаційне дослідження Закопця Михайла Львовича "Формування фахової компетентності майбутніх виконавців-духовиків у процесі модернізації вітчизняної музичної освіти" є актуальним і своєчасним, покликаним внести позитивні зміни у ситуацію, що склалася в системі фахової підготовки майбутніх виконавців на духових інструментах.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертація Закопця М. Л. є ґрунтовним дослідженням, в якому розглядаються методологічні, науково-теоретичні та практично-методичні аспекти вирішення проблеми формування фахової компетентності майбутніх виконавців-духовиків у процесі модернізації вітчизняної музичної освіти. Достовірність отриманих результатів дисертаційного дослідження підтверджується теоретико-методологічною обґрунтованістю вихідних позицій дисертації, опрацюванням широкої бази наукової літератури, ґрунтовним теоретичним аналізом основних понять, застосуванням сучасних методів дослідження, апробацією та впровадженням результатів роботи у практичну діяльність вітчизняних закладів вищої освіти. Наукові положення та висновки дисертаційного дослідження сформульовані чітко й послідовно, вони є змістовними та аргументованими.

Як засвідчує зміст рецензованої роботи, автором вдало систематизовано, логічно вибудовано теоретичний матеріал та відповідно

до обраних загальнонаукових методологічних підходів визначено важливість формування фахової компетентності майбутніх виконавців-духовиків у процесі модернізації вітчизняної музичної освіти. Об'єкт та предмет дослідження відповідають специфіці обраної теми. Досягнення поставленої мети передбачало вирішення поставлених завдань: ретельний аналіз наукової літератури з питань дослідження; з'ясування основних тенденцій та стану вирішення проблеми формування фахової компетентності майбутніх виконавців-духовиків у процесі модернізації вітчизняної музичної освіти; розкриття сутності, змісту та компонентної структури фахової компетентності; розробка, обґрунтування та експериментальна перевірка ефективності методики фахової компетентності та умов упровадження інноваційних підходів у педагогічну практику.

Аналіз основних положень дисертаційної роботи свідчить про досягнення мети і вирішення завдань дослідження. Висновки зроблені логічно, з повним викладом і достатнім рівнем обґрунтованості. Достовірність отриманих результатів дисертації підтверджується їхньою успішною апробацією на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Наукова новизна результатів дослідження. У дисертаційному дослідженні дисертантом вперше здійснено цілісний науковий аналіз проблеми формування фахової компетентності майбутніх виконавців-духовиків у процесі модернізації вітчизняної музичної освіти; обґрунтовано педагогічні умови; розроблено та апробовано поетапну методику формування фахової компетентності майбутніх виконавців на духових інструментах. Крім того, автором уточнено змістові характеристики понятійно-категоріального апарату дослідження.

Оцінка змісту та завершеності дисертації. Теоретичний та експериментальний матеріал досить ґрунтовно, послідовно і логічно викладено автором у трьох розділах дисертації, що мають наукову й практично-методичну цінність.

У першому розділі "Теоретичні засади дослідження" - розкрито стан досліджуваної проблеми у мистецтвознавчій, психолого-педагогічній та методичній літературі, визначено сутність основної дефініції роботи "фахова компетентність" та термінів "модернізація музичної освіти" та "інтеграція музичної освіти". Висновки до першого розділу дисертаційної роботи достовірні та обґрунтовані.

У другому розділі – " Обґрунтування методики формування фахової компетентності майбутніх виконавців-духовиків у процесі модернізації вітчизняної музичної освіти" дисертантом розроблено комплекс обґрунтованих та взаємоузгоджених компонентів, критеріїв та показників сформованості фахової компетентності майбутніх виконавців-духовиків; проведено первинну діагностику для визначення рівнів сформованості фахової компетентності в експериментальній та контрольній групах та здійснено інтерпретацію одержаних результатів.

У другому розділі обґрунтовуються педагогічні умови формування фахової компетентності майбутніх виконавців-духовиків у процесі модернізації вітчизняної музичної освіти; презентуються наукові підходи, форми та методи, що складають організаційно-методичну модель авторської методики формування фахової компетентності, яка включає цільовий, концептуальний, процесуальний, критеріально-оціночний та результативний блоки. Висновки до другого розділу повністю висвітлюють результати поставлених завдань.

У третьому розділі "Експериментальна перевірка ефективності методики формування фахової компетентності майбутніх виконавців-духовиків" автор здійснює перевірку технології фахового навчання, в основу якої покладено реалізацію визначених дисертантом педагогічних принципів та оптимальних педагогічних умов. В результаті, дисертантом експериментально доведено, що розроблена технологія як цілісна організаційно-методична система виявилась оптимальною, що свідчить про доцільність її застосування в системі вищої музично-педагогічної освіти.

Наукові результати дослідження обґрунтовані і полягають в розробці теоретичних, методологічних та методичних положень, які стосуються особливостей формування фахової компетентності виконавців на духових інструментах.

Дискусійні положення та зауваження. Відзначаючи наукову цінність і практичну значущість дисертаційного дослідження Закопця Михайла Львовича, доцільно висловити зауваження та побажання рекомендаційного характеру.

1. У роботі зазначені суперечності у професійній підготовці диригента оркестрового колективу. Зокрема, наголошується, що суперечності виявилися між потребою у майбутніх виконавцях-духовиках як фахівцях високого рівня відповідно до європейських стандартів та між запитами європейського ринку праці та невідповідністю рівня фахової підготовки майбутніх виконавців-духовиків у процесі професійної підготовки у мистецьких закладах вищої освіти. Хотілось би почути, що Ви мали на увазі стосовно невідповідності фахової підготовки виконавців-духовиків.

2. Параграф 1.1 дисертаційного дослідження "Формування фахової компетентності майбутніх виконавців-духовиків у процесі модернізації вітчизняної музичної освіти як психолого-педагогічна проблема", на нашу думку, переобтяжений аналізом таких документів, як «Закони», «Конвенції», «Декларації» тощо, який займає близько 5-ти сторінок. Незважаючи на значущість цих документів для теми дослідження, надмірна увага до них відволікає від основного поняття «фахова компетентність».

3. На нашу думку, у проведенні педагогічного експерименту варто було б детально відобразити певні труднощі, що виникли під час його реалізації, оскільки експеримент частково проводився у карантинних умовах. Це дозволило б повніше оцінити результати дослідження та продемонструвати адаптаційні стратегії, використані для подолання обмежень, викликаних пандемією.

Однак, висловлені зауваження та побажання не впливають на загальну позитивну оцінку рецензованої дисертаційної роботи.

Загальні висновки та оцінка дисертації. Дисертація вирізняється досить логічною і послідовною структурою, чітким, аргументованим викладом матеріалу, науковою достовірністю, має практичну спрямованість у системі музично-виконавської підготовки здобувачів вищої освіти. Враховуючи це, доцільно констатувати, що дисертаційна робота "Формування фахової компетентності майбутніх виконавців-духовиків у процесі модернізації вітчизняної музичної освіти" відповідає вимогам пп. 8-8 "Порядку присудження ступеня доктора філософії" (постанова Кабінету міністрів України від 12.01.2022 р. № 44, зі змінами), які висуваються до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а також наказу МОН України від 12.01.2017 р. № 40 (зі змінами) щодо оформлення дисертаційних робіт, а її автор – Закопець

Михайло Львович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки /Науки про освіту.

Рецензент

кандидат педагогічних наук, доцент

доцент кафедри естрадної музики

Рівненського державного

гуманітарного університету

Цюлюпа Н. Л.

